

1.2. Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Αποκαλύψεις στη ζωή των ανθρώπων

Ας αναζητήσουμε στο διαδίκτυο ή ας σκεφτούμε ποιες είναι οι συνηθισμένες χρήσεις στην καθημερινή ζωή του όρου «αποκαλύψεις».

Η αποκάλυψη του Θεού στον Χριστιανισμό

Σε дуάδες ή ομάδες ας επεξεργαστούμε τα παρακάτω κείμενα με άξονες τα ερωτήματα: Ποιο/τι, ποιος, πού, πότε, πώς και γιατί. Θέμα της συζήτησης στην ολομέλεια θα είναι: «Γιατί ο Χριστιανισμός ονομάζεται “αποκαλυπτική θρησκεία;”».

Η κλήση του Μωυσή

¹ Ο Μωυσής έβασκε τα πρόβατα του Ιοθόρ, του πεθερού του, ιερέα της Μαδιάμ. Κάποτε, οδηγώντας τα πρόβατα πέρα από την έρημο, έφτασε στο βουνό του Θεού, το Χωρήβ. ² Τότε του φανερώθηκε ο άγγελος του Κυρίου μέσα σε πύρινη φλόγα που έβγαινε από μια βάτο. Ο Μωυσής είδε πως ενώ η βάτος είχε πάρει φωτιά κι ήταν μέσα στις φλόγες, δεν καιγόταν να γίνει στάχτη. ³ Είπε, λοιπόν: «Ας πάω, να δω αυτό το παράδοξο θέαμα: γιατί δεν καίγεται η βάτος;». ⁴ Όταν ο Κύριος είδε ότι ο Μωυσής πλησίαζε για να παρατηρήσει, του φώναξε μέσα από τη βάτο: «Μωυσή, Μωυσή». Αυτός απάντησε: «Ορίστε».

⁵ «Μην πλησιάζεις εδώ», είπε ο Κύριος. «Βγάλε τα σανδάλια σου από τα πόδια σου, γιατί ο τόπος όπου στέκεσαι είναι τόπος άγιος. ⁶ Εγώ», του λέει, «είμαι ο Θεός των προγόνων σου, ο Θεός του Αβραάμ, ο Θεός του Ισαάκ και ο Θεός του Ιακώβ». Τότε ο Μωυσής σκέπασε το πρόσωπό του, γιατί φοβόταν να κοιτάξει τον Θεό.

⁷ Ο Κύριος συνέχισε: «Είδα τη δυστυχία του λαού μου στην Αίγυπτο, και άκουσα την κραυγή τους εξαιτίας των καταπιεστών τους. Ξέρω τα βάσανά τους. ⁸ Γι' αυτό κατέβηκα να τους γλιτώσω από τους Αιγύπτιους και να τους φέρω από αυτή τη χώρα σε μια χώρα μεγάλη και εύφορη, στη χώρα όπου ρέει γάλα και μέλι, εκεί που τώρα κατοικούν οι Χαναναίοι, οι Χετταίοι, οι Αμορραίοι, οι Φερεζαίοι, οι Ευαίοι και οι Ιεβουσαίοι. ⁹ Και τώρα που η κραυγή των Ισραηλιτών έφτασε ως εμένα, και είδα πώς τους καταπιέζουν οι Αιγύπτιοι, ¹⁰ τώρα εγώ σε στέλνω στον Φαραώ, να βγάλεις τον λαό μου, τους Ισραηλίτες, από την Αίγυπτο».

¹¹ Ο Μωυσής είπε στον Θεό: «Ποιος είμαι εγώ, για να πάω στον Φαραώ και να βγάλω τους Ισραηλίτες από την Αίγυπτο;». ¹² «Εγώ θα είμαι μαζί σου», του απάντησε ο Θεός. «Και να ποιο θα είναι το σημείο ότι εγώ σε έστειλα: Όταν θα βγάλεις τον λαό από την Αίγυπτο, θα λατρεύσετε τον Θεό σ' αυτό εδώ το βουνό». ¹³ Αλλά ο Μωυσής είπε πάλι: «Καλά, εγώ θα πάω στους Ισραηλίτες και θα τους πω, “ο Θεός των προγόνων σας με έστειλε σ' εσάς”. Αυτοί όμως θα με ρωτήσουν “ποιο είναι το όνομά του;”. Τι θα τους πω;». ¹⁴ Τότε ο Θεός απάντησε στον Μωυσή: «Εγώ είμαι εκείνος που είμαι (Εγώ είμι ό Ών)». Έτσι», του λέει, «θα μιλήσεις στους Ισραηλίτες: “Εκείνος που είναι μ' έστειλε σ' εσάς”».

Έξοδος, 3, 1-14.

Καινή Διαθήκη, Η Μεταμόρφωση του Χριστού

Μτ 17, 1:	¹ Ύστερα από έξι μέρες, παίρνει ο Ιησούς μαζί του τον Πέτρο, τον Ιάκωβο και τον Ιωάννη, τον αδερφό του, και τους ανεβάζει σε ένα ψηλό βουνό.
Λκ 9, 29-31:	²⁹ Την ώρα που προσευχόταν, η όψη του προσώπου του έγινε διαφορετική και τα ρούχα του άσπρα κι αστραφτερά. ³⁰ Ξαφνικά δύο άντρες άρχισαν να μιλούν μαζί του: ήταν ο Μωυσής και ο Ηλίας, ³¹ οι οποίοι παρουσιάστηκαν με λαμπρότητα και μιλούσαν για τον θάνατό του στην Ιερουσαλήμ, με τον οποίο θα εκπλήρωνε την αποστολή του.
Μτ 17, 4-9:	⁴ Και είπε ο Πέτρος στον Ιησού: «Κύριε, είναι ωραία να μείνουμε εδώ! Αν θέλεις, να κάνουμε εδώ τρεις σκηνές: μια για σένα, μια για τον Μωυσή και μια για τον Ηλία». ⁵ Ενώ μιλούσε ακόμα, ένα φωτεινό σύννεφο τους σκέπασε, και μέσα από το σύννεφο ακούστηκε μια φωνή που έλεγε: «Αυτός είναι ο αγαπημένος μου Υιός, αυτός είναι ο εκλεκτός μου, αυτόν να ακούτε». ⁶ Όταν το άκουσαν οι μαθητές, έπεσαν με το πρόσωπο στη γη και φοβήθηκαν πολύ. ⁷ Τους πλησίασε τότε ο Ιησούς, τους άγγιξε και τους είπε: «Σηκωθείτε και μη φοβάστε». ⁸ Σήκωσαν τότε τα μάτια τους και δεν είδαν κανέναν άλλον, παρά τον ίδιο τον Ιησού μόνον του. ⁹ Ενώ κατέβαιναν από το βουνό, τους πρόσταξε: «Μην πείτε σε κανέναν αυτό που είδατε, ώσπου να αναστηθώ από τους νεκρούς».

Το νόημα της Αποκάλυψης στον Χριστιανισμό

As ανακαλύψουμε όλοι και όλες ποιο είναι το νόημα της Αποκάλυψης στον Χριστιανισμό και as αναγνωρίσουμε πώς αποτυπώνονται αυτά τα νοήματα στις παρακάτω εικόνες.

Αποκάλυψη του Θεού

Αυτή είναι λοιπόν η ουσία της αποκαλύψεως του Θεού [...]. Όσο κι αν ο άνθρωπος προσπαθεί να ανέβει επάνω, όλες αυτές οι προσπάθειες της θρησκείας ή των υποκαταστάτων της είναι ανίκανες να λυτρώσουν τον άνθρωπο, είναι ανίκανες να μας δείξουν τι βρίσκεται στον υπέρκοσμο. Ο μόνος τρόπος είναι, ο Επάνω να ανοίξει μια καταπακτή, να ρίξει μια σκάλα, να έρθει κάτω ο ίδιος και να μας ανεβάσει επάνω. Αυτό έκανε ο Χριστός, αυτό είναι η εν Χριστώ αποκάλυψη, αυτή είναι η αποκάλυψη του Θεού. Ο Θεός κατέβηκε κάτω, γι' αυτό λέει ο Χριστός «εγώ ειμί ή όδος» και «ή θύρα», γι' αυτό και λέμε στην Παναγία: «Χαΐρε, κλίμαξ έπουράνιε, δι' ής κατέβη ό Θεός | χαΐρε, γέφυρα μετάγουσα τούς έκ γής πρός ούρανόν». Ή, για να χρησιμοποιήσω μιαν άλλην εικόνα, περπατάμε στο σκοτάδι, και εκεί που δε βλέπουμε μπροστά μας τίποτα, ξαφνικά μια αστραπή μάς φωτίζει και βλέπουμε πού βαδίζουμε. Αυτή είναι η αποκάλυψη. Δεν ανακαλύψαμε μόνοι μας πού βαδίζουμε, αυτό είναι αποκάλυψη. Κάποιος μού αποκαλύπτει κάτι.

Γαλίτης, Γ., *Αποκάλυψη και Εκκλησία*, Ι. Μητρόπολη Ηλείας, Πύργος, 2006, σσ. 25, 28.

Θωμάς Βαθάς, Η Αποκάλυψη του Ιωάννη, Σπήλαιο Αποκαλύψεως, περίπου 1596.

Θεοφάνεια και Αποκάλυψη

Αποκάλυψη του Θεού σημαίνει Θεοφάνειες στην κτίση και την ιστορία· συγχρόνως επισημαίνει την ριζική διαφορά μεταξύ δημιουργού και δημιουργήματος, όντος και μη όντος, ακτίστου και κτιστού... Έτσι ο Θεός, μολονότι ακατάληπτος ως προς την ουσία του, γίνεται καταληπτός δυναμικά κατά τις ενέργειες. Και τούτο είναι έργο μόνο των θεοφανειών, οι οποίες με αυτό τον τρόπο γίνονται γέφυρες ή κρίκοι που συνδέουν τη θεότητα με την κτίση. Ιστορία, κτίση, σύμβολα και κάθε γνώση, αποτελούν τον μοναδικό δρόμο αυτής της αποκάλυψης.

Η ίδια η δημιουργία οφείλεται σε μια φανέρωση του Θεού, σε μια θεοφάνεια. Ολόκληρη η ιστορία της Π.Δ. γράφεται διά μέσου θεοφανειών. Κι αυτή η ιστορία είναι η απαρχή της ιστορίας της θείας οικονομίας. Δημιουργία, παράδεισος, πτώση, δραματικές συνέπειες, εκλογή περιούσιου λαού, μετακινήσεις, έξοδοι, πόλεμοι, προφήτες ιερείς βασιλιάδες, τα πάντα παρελαύνουν σε μια ιστορική πορεία, όπου φανερώνεται ο Ζωντανός και κοινωνικός Θεός. Ο πατριάρχης Αβραάμ φιλοξενεί την ίδια την Αγία Τριάδα· σ' ορισμένους αποκαλύπτεται με τη νεφέλη, τα όνειρα και τα οράματα, ενώ στο Μωυσή μιλάει "στόμα με στόμα", ...ο προφήτης Ηλίας τον είδε "στη λεπτή αύρα" ... Είναι ο ίδιος Θεός που παρουσιάστηκε "αυτοπροσώπως" και έδωσε τον νόμο, μίλησε διά μέσου των προφητών και στην τελευταία φάση της περιόδου αυτής ενανθρώπησε (έγινε άνθρωπος) για όλους τους ανθρώπους. Σε κάθε φάση της πορείας, στην προϊστορία και την ιστορία, είναι ο ίδιος ο τριαδικός Θεός που κάνει την παρουσία του... Ο απρόσιτος Θεός γίνεται ιστορικά προσιτός.

Ματσούκας, Ν., *Δογματική και Συμβολική Θεολογία Β'*,
Πουρναράς, Θεσσαλονίκη, 1985, σσ. 58-62.

Αντρέι Ρουμπλιόφ, Η Φιλοξενία του Αβραάμ.
[Η Αγία Τριάδα] 1410.

Φορητή εικόνα με θέμα από την
Αποκάλυψη του Ιωάννη, 15ος αι.

Η σημασία που έχουν στη ζωή των πιστών οι πεποιθήσεις τους για την αποκάλυψη

Ας κάνουμε όλοι και όλες μαζί μία συζήτηση. Αφού διαβάσουμε το μικρό απόσπασμα από την Αποκάλυψη του Ιωάννη, θα συζητήσουμε ξεκινώντας τον λόγο μας πάντα με τη φράση «Επ' αυτού θα είχα να πω».

Τι μπορεί να σημαίνει για τους Χριστιανούς ότι ο «Κύριος έρχεται σύντομα».

Προσοχή! Για να ξεκινήσουμε την τοποθέτησή μας με τη φράση «Επ' αυτού θα είχα να πω», θα πρέπει να έχουμε ακούσει τις τοποθετήσεις των άλλων.

20 Λέγει ὁ μαρτυρῶν ταῦτα· ναὶ ἔρχομαι ταχύ. ἀμήν, ναὶ ἔρχου, Κύριε Ἰησοῦ.

21 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων τῶν ἁγίων· ἀμήν.

20 Αυτός που τα επιβεβαιώνει όλα αυτά λέει: «Ναι, έρχομαι σύντομα». «Αμήν· ναι, έλα, Κύριε Ιησού».

21 Η Χάρη του Κυρίου Ιησού Χριστού να είναι με όλους τους πιστούς. Αμήν.

Αποκάλυψη Ιωάννη 22, 20-21.

π. Σταμάτης Σκλήρης. Πατρότητα, 2009.

Ακρυλικό σε μουσαμά.

Διαστάσεις 80 x 60 εκ. Ιδιωτική συλλογή.